

ایران در دوران معاصر

احمدشاه، آخرین شاه قاجار از تبعید تا مرگ

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۱۲ مرداد ۱۳۹۴ - ۴۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

احمد شاه در تاریخ ۲۵ تیر ۱۲۷۵ در شهر تبریز متولد شد و به تاریخ ۲۲ تیر ۱۲۸۸ در سن دوازده سالگی به پادشاهی رسید. وی در تیر ماه ۱۲۹۳ بعد از رسیدن به سن بلوغ تاجگذاری کرد. ۱۱ آبان ۱۳۰۴ روزی بود که احمد شاه، آخرین پادشاه قاجار بعد از خلع از حکومت در ۹ آبان همان سال برای آخرین بار ایران را نه برای تفریح بلکه برای تبعید به مقصد اروپا ترک کرد. هر چند که وی نه اولین پادشاه ایران بود که تاج و تخت و کشورش را به اجبار ترک می کرد نه آخرین پادشاه. پدر بزرگش مظفرالدین شاه "امضا کننده فرمان مشروطیت" در ایران مرد

پارسیان دژ / ایران در دوران معاصر

احمد شاه در تاریخ ۲۵ تیر ۱۲۷۵ در شهر تبریز متولد شد و به تاریخ ۲۲ تیر ۱۲۸۸ در سن دوازده سالگی به پادشاهی رسید. وی در تیر ماه ۱۲۹۳ بعد از رسیدن به سن بلوغ تاجگذاری کرد.

۱۱ آبان ۱۳۰۴ روزی بود که احمد شاه، آخرین پادشاه قاجار بعد از خلع از حکومت در ۹ آبان همان سال برای آخرین بار ایران را نه برای تفریح بلکه برای تبعید به مقصد اروپا ترک کرد. هر چند که وی نه اولین پادشاه ایران بود که تاج و تخت و کشورش را به اجبار ترک می کرد نه آخرین پادشاه.

پدر بزرگش مظفرالدین شاه "امضا کننده فرمان مشروطیت" در ایران مرد و در کربلا به خاک سپرده شد. پدرش محمد علی شاه بعد از مخالفت با مشروطه و به توپ بستن مجلس با کمک کلنل لیاخوف روسی، از مشروطه خواهان شکست خورد و در بندر ساوونا ایتالیا در تبعید مرد و در کربلا دفن شد.

احمد شاه در تاریخ ۲۵ تیر ۱۲۷۵ در شهر تبریز متولد شد و به تاریخ ۲۲ تیر ۱۲۸۸ در سن دوازده سالگی، پس از فتح تهران توسط قوای مشروطه خواهان و خلع تحقیر آمیز پدرش از سلطنت، توسط مجلس عالی رجال و بزرگان مملکت به پادشاهی رسید. وی در تیر ماه ۱۲۹۳ بعد از رسیدن به سن بلوغ تاجگذاری کرد. تا زمان تاج گذاری احمد شاه دو نفر از سران ایل قاجار نایب السلطه ایران بودند. اولین ازدواج از پنج ازدواج وی در سن ۱۷ سالگی صورت گرفت. وی در مجموع دارای سه فرزند دختر و یک فرزند پسر شد.

فرزندان احمد شاه

تاجگذاری وی مصادف با شروع جنگ جهانی اول شده بود. دولت وقت موضع ایران را در این جنگ بی طرفی اعلام کرد ولی بی طرفی ایران توسط دولت های متخاصم روسیه تزاری، انگلیس و عثمانی نادیده گرفته شد و قوای این سه کشور از شمال، غرب و جنوب وارد ایران شدند. قوای روسیه تا نزدیکی تهران پیش آمدند ولی از براندازی حکومت قاجار منصرف شدند.

در زمان سلطنت وی قرار داد معروف به ۱۹۱۹ به تاریخ مرداد ۱۲۹۸ (۹ اوت ۱۹۱۹) میان دولت های ایران و بریتانیا با امضای وثوق الدوله و سر پرسی کاکس بسته شد. احمدشاه در میهمانی شام لرد کرزن وزیر امور خارجه انگلستان در لندن به صراحت قرارداد ۱۹۱۹ را تایید میکند و نوشیدنی خود را به سلامتی لرد کرزن و همسرش می نوشد.

در تاریخ سوم اسفند ۱۲۹۹ کودتایی توسط رضا خان میر پنج با همکاری سید ضیاءالدین طباطبایی و طرح ریزی ژنرال آبرونساید افسر عالی رتبه انگلیس اجرا شد. طی این کودتا مقاومت چندانی از سوی نیروهای محافظ تهران دیده نشد و تنها تلفات نیرو های کودتا چند نفر از نیروهای قزاق بود. بعد از این کودتا احمد شاه مجبور به امضای حکم وزیر الوزرای سیدضیاء شد ولی یک سال بعد موفق به عزل او با کمک رضا خان میرپنج شد. بعد از کابینه سیدضیاء کابینه قوام، مشیر الدوله، کابینه دوم قوام، مستوفی الممالک و کابینه آخر مشیرالدوله از سوی احمد شاه روی کار آمدند. احمد شاه به اجبار در آبان ۱۳۰۲ رضاخان سپه سالار را به نخست وزیری انتخاب کرد. در فروردین ۱۳۰۳ سعی

در عزل کردن رضاخان کرد ولی به علت عدم حمایت مجلس از خودش مجبور به انتخاب مجدد رضاخان به عنوان نخست وزیر شد.

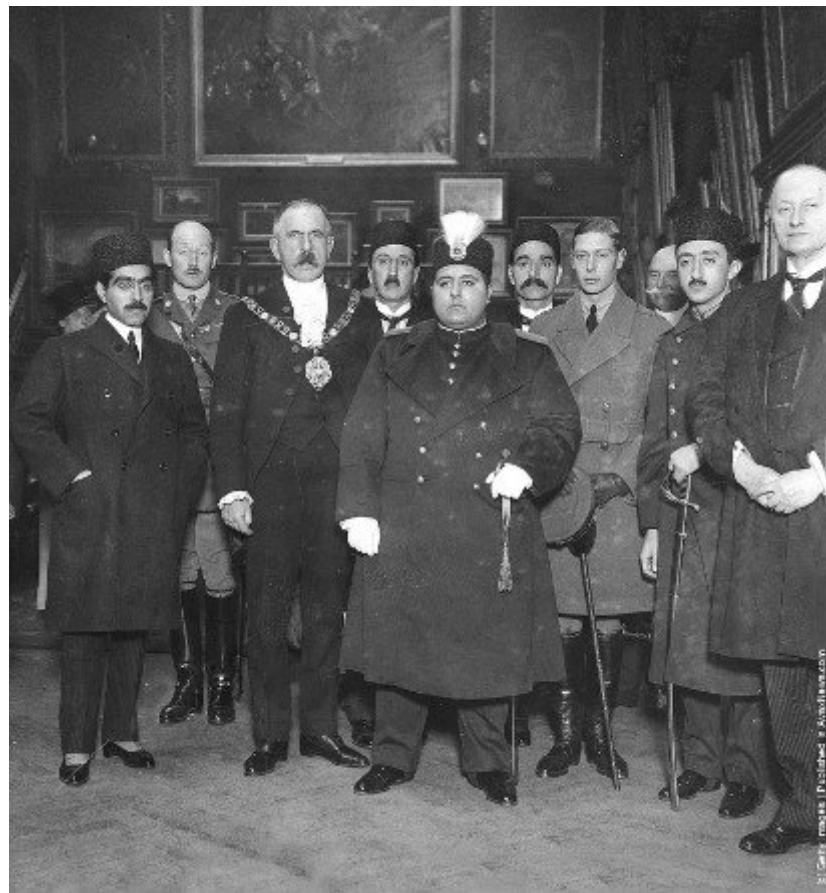
در آخر احمدشاه با رای مثبت مجلس شورای ملی در تاریخ ۹ آبان ۱۳۰۴ از سلطنت خلع شد. به متعاقب این امر با تشکیل مجلس موسسان رضا خان با نام رضا شاه پهلوی پادشاه ایران شد. احمد شاه آخرین پادشاه سلسله قاجار، در ۱۱ آبان سال ۱۳۰۴ ایران را برای آخرین بار ترک کرد و در نهم اسفند ۱۳۰۸ در پاریس در گذشت و در کربلا دفن شد.

احمد شاه در پاریس. (حوالی ۱۹۲۵)

احمد شاه به همراه سردار سپه

احمد شاه به اتفاق پرنس آرتور، پرنس ادوارد، لرد کرزن در ضیافتی در لندن. (۱۹۱۹)

مردم ارومیه به استقبال احمد شاه آمده اند

احمد شاه با الماس دریای نور بر روی کلاهش

احمد شاه در سن ۱۳ سالگی

احمد شاه در کنار پدرش محمد علی شاه

احمد شاه در نه سالگی

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «احمدشاه، آخرین شاه قاجار از تبعید تا مرگ»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وب‌سایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsijandej.ir/articles/1661/pdf/احمدشاه-آخرین-شاه-قاجار-از-تبعید-تا-مرگ.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵